

Vegyestartaimu hetilap. — A megyei közigazgatási bizottság közlönye.

Table with 3 columns: Megjelenés (M megjelenés), Előfizetési feltételek (Előfizetési feltételek), Hirdetések díjai (Hirdetések díjai). Contains subscription rates and advertising prices.

Nagy-Beeskerek, jan. 6-án.

Megindult a mozgalom arra nézve, hogy megyénk északi része Csanádhhoz csatolassék; igaz, hogy a mozgalom eddig még parányi s két hetilapra szorított...

Hogy a makóiak régen sóhajtoznak Torontál északi részének anexioniáért az nem titok előttünk, Piemont szerepét játszik, kicsinyik önmaguknak, de meg az is igen érdeklő őket hogy Torontál jól adminisztráltassék, erre pedig e megye igen nagy és a csanádiak meghozni akarják Torontálnak azt az áldozatot, hogy egy részét a tehernek átveszik saját adminisztrációjuk rovására...

De halljuk az anexionisták érveit, ezek következők: Torontál igen nagy, Beeskerek nem a központ, a marosvidéki közelebb van Makóhoz, ha a Marosvidék Csanádhhoz csatolatik könnyebben magyarosodik...

ségek hogyan kapják meg számadásaikat Beeskerekről?

Ezek az érvek, bizony gyarlók ezek, lassuk csak!

Torontál igen nagy, ez áll, de hát Bihar-Pest-Bács-Máramaros még nagyobbak és van még több megye, melyek Torontálnál nem sokkal kisebbek, tehát akkor menjünk neki a többinek is és daraboljunk, kerekítsünk ki újból és így organizáljunk in infinitum.

Beeskerek nem központ, no azt 1873 előtt lehetett mondani, de ma a végvidék bekebelezése után Beeskerek igen is központ.

A Maros vidéke közelebb van Makóhoz, ez áll, de ha azt vesszük, úgy csatoljuk Temes megye felső részét Aradhoz, Billet és Újpest vidékét Temes megyéhez, Zsalya és Titel vidékét Torontálhoz és így tovább egész ad absurdum.

Beeskerek távol van, nem megyen senki a közgyűlésekre; az igaz, hogy távol van, de hát miért nem volt ez azelőtt akadály a régi jó időben, midőn még távolabb volt, mert akkor a szeged-temesvári és valkány-perjamosi vasutak sem léteztek? akkor még tudtak és akartak áldozatot hozni a megye atyái, de ma már csak az üzlet után néz nagyobb része; de ha Beeskerek távol van, lehet azt közelebb hozni, mert ma már nincs távolság, csak ki kell építeni a kikindabeeskereki vasutat s a n.-szt.-miklósi ember hamarabb ide ér mint rosz gebein Makóra.

A szegény árva hogyan jöjjön be 40 frtos követeléseért 50 frtos fuvaron Beeskerekre. E részben legyen nyugodt a tisztelt cikkíró, nem kell bejőnie, mert pénzét a szolgabíróhoz küldik ki neki, de ha már bejön, van annyi esze, hogy gyalog jön inkább, mint 50 frtos fuvaron; ugyan ez áll az adozóra is, ki illetékekkel tartozik és pedig annál is inkább, mert illeték kiszabás ellen szóbelileg úgy sem lehet reklamálni, tehát kár is volna személyesen befáradnia, hiszen csak találkozik N.-Szt.-Miklós vidékén oly jó lélek, ki jó pénzért megír egy illeték-reklamációt.

A községek hogyan kapják meg számadásaikat? mi azt hiszük, hogy postán!

Ezeket válaszoljuk mi röviden az anxió mellett felhozott érvekre, de el nem mulasztjuk az egész kérdésre nézve még a következőkben kifejezni meggyőződésünket.

A megyei rendszernek addig van létjoga, míg a megyei lakosságban megvan az összetartás érzete; az a bizonyos clanschíp mint Scotiában vagy mint a Cantonoké Helvetiában, és a meddig a megyei lakos büszké arra, hogy ő temesi, torontáli vagy csanádi; egyes malcontansek mindig lehetnek, hiszen nem minden madár becsüli meg a maga fészket, de ha az a bizonyos érzése az együvé tartozásnak megszűnt a lakosságnál, akkor a megye is megszűnt megye lenni és marad geographiai fogalom s ez esetben csakugyan jó lesz arrodírozni, de nem azért, hogy Makót emeljük, hanem hogy czelszerű beosztás és kikerekítésével a közigazgatást javítsuk.

Öt éve mult annak, hogy az akkori belügyér gr. Szapáry Gyula Torontál-megyét két részre akarta osztani, a felső rész, mely a Marostól a Begáig terjedt volna. N.-Kikinda székhellyel lett volna Torontál; az alsó rész Nagy-Beeskerek székhellyel a Begától a Dunáig lett volna Horom. Be kell vallanunk, hogy a közigazgatás javítására és könnyebbitésére ez lett volna a legegyszerűbb terv, és miért maradt el? azért mert biggadt komoly férfiak, kiket nem szereplési vizkeleg s nem is önérdék vezetett, figyelmeztették a minisztert, hogy ily beosztás mellett Horom tisztán nemzetiégi megyévé fog válni, s a miniszter elejtette a különben életrevaló tervet.

Torontálnak, amugy is gyér és alig 80,000 főre menő magyar lakossága a Maros és Felsőtizza vidékén lakik, a megye közepén már csak alig néhány, déli részében pedig csak egyetlenegy magyar község található, ha a megye felső része — mert hiszen Makó kedvéért csak nem lehet egy garasára posztót a közepéből kivágni, hanem hosszában a Maros menti vidéket kellene oda csatolni — Csanádhhoz csatolatik, ezzel Torontál magyar lakosságának tulnyomó része elszakított innét és ez az ok, a miért nincsen az a magyar miniszter, ki ilyet a koronának tanácsolni és az országgyűlés elébe terjeszténi vállalkoznék. Ez tiszta meggyőződésünk, tudja ezeket minden torontáli ember, ki a megyét és annak viszonyait valóban ismeri, és ezt, ha csakugyan kelleni fog számokkal, hiteles adatokkal bebizonyítandjuk, azt az időt pedig nyugodtan elvárjuk.

Hirdetések díjai: a háromhasabos petitors első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kincstári illeték minden egyes beigtatásért 30 kr. Kiadóhivatal: Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beeskereken, hova az előfizetési pénzek és iktatási díjak küldendők.

Tiszai dolgok.

A hazai vizszabályozások megbirálása céljából meghívott külföldi szakértők beadták rég már eljárásuk eredményét előtűntető jelentésüket.

Ebben a jelentésükben, a Tiszáról szólva, a hullámter kibővítését, mint a melylyel egyedül érhető el a magas árvízszin némi csökkentése és ezzel a veszélynek kisebb volta, követelményképen adják elő. Kivánják továbbá, hogy a folyó felső részén, az újabb átmeteszések, melyek a folyó alsó részének újabb károkat okozhatnának, mellőztessenek.

Csak principális modorban tárgyalnak, tapintatosan tartózkodva minden bírálatól, szabályozásunk eddigi hibáit fölűt; részletekbe nem bocsátkoznak, hanem hazai mérnökeinkre hagyják azok megállapítását.

E feladat megoldásával, mely, nem kétlem, hogy illetékes kezekre lesz bízva, — erős hitem lévén, hogy hazai szakértőink között is elég a kitűnő erő, — tovább késmi nem lehet, elodázhatlanul tudnia kell minden társulatnak, hogy mibe kerül első sorban is a szorosok kitágítása, s mibe a hullámternek több helyen való megbővítése, a jelenlegi töltések elhagyása, s az új töltéseknek hátrább azaz befelé a földök felé leendő kiépítése.

Ezeknek az új töltés vonaloknak helyes megállapítása ép oly szükséges, mint a felvett méreteknél és költségvetéseknek minden egyes társulatnál való bemutatása, hogy ez által meglathassa minden egyes társulat a maga jövőjét, s számot vehessen magával az iránt, hogy megbirja-e a reája nehezülő munkát és költséget, vagy netalan képtelen megfelelni ezeknek a követelményeknek.

Ezzel a munkálattal kapcsolatban áll a jelennek másik követelménye, a mely habár nem is az említett felvételekkel egyidejűleg, de közvetlen ez után gyors foganatosításra.

Értem az alatt a belvizek levezetését, mely sok helyen lehetővé fogja tenni árvízvédelmi költségünknek elviselhetését, melyek mai napig sok helyen elviselhetetlenek, de a belcsatornázások bevégeztével következő jövdelem emelkedés által tūrhetőkké lesznek.

A belvizek levezetésének és az ezzel összekötött csatornázási hálózatok megállapítását, az államnak e részben kétségkívül a legilletékesebb mérnöki testülete által kell elkészíttetnie, s az érdekeltségeknek meg kell ismerniök, ugy az e részben való kiadásait, valamint az azokból várható eredményeket.

TARGYA. Én, és ő. Beszély. (Folytatás és vége.) III. Még azon évben — mikor gyermekkori barátomnál vadászaton lévén, s ő is ott volt — kérdő ősszel elkelle azon felső megyébe utaznom, a melyik megye székvárosában ő és szülei laknak, — elmulasztatlan volt adott szavam bevaltása, és őket meglátogatám, mit egyébként örömmel is tevék, mert egyik főgyengéségem — a szép hölgyeknek hódolni. Erkezésem után pár perczre egy diszes úri lak előcsarnokában, s csakhamar az elfogadó-teremben lettem magam, — a hol őt szeretetre méltó édes anyjával, és még egy kis szöke fűrtü nővérel együtt házias foglalkozásban letem meg. Azon kis időköz alatt roppantul megváltoztoknak tūnt fel ő előttem, a gyermekded örök mosoly helyett, búgondolatokba merült arcot láték, és a tüzes szemeket bágyadt, és melyen epedő pillantások váltak fel. — Valami rendkívüli megható érzet fogá el keblem. — Orvos barátomnak még is igaza lehetett — gondolám — e gyermek beteg, és igen sokat szenvedhetett! — A szánalom s részvét gyengéségével közelíték feléje, és egész megbítséggel kérdém, multkori betegsége soká tartott-e, vagy csak most idűl-e abból fel?

„Oh! igen, — felelé méla búsan — egész életemben szenvedni fogok\* — s ajkai elnémultak, — azonban néhány perczni szűnet után hévvel folytatá: „De az mit sem tesz, — feltevéim magamban, mindég a jelen percznek élni, és azt élvezni.\* — Annyi akarat, annyi szilárd elhatározás volt e szavakban, miként öntudatlan, s talán igen is mély érze\*mmel ezt viszonzám: „S kegyed előttem nyilatkozik így! — nem tudja-e nem éri-e, hogy szavai képesek a legmerészebb vágyakat keblembe felkölteni, — s hátha jövöm boldogságának reményét ezekre alapítanám?! — Hosszasan nézett ő e szavak után reám, — és jól láttam, egy köny rezgett szemeiben, — midőn ő ezt észre vevé, felkelt mellőlem, s szóltan elsietett. — Mi oka lehet búsongásának — miért hagyott ő el, — részvét, szánalom, vagy éppen szerelem-e, a mit iránta érzek? — Magam is ábrándozó lettem, mig egy erős zongorajáték fel nem ébreszte, — piczi kezei ütötték azt, s oly erővel, mintha a lét és nemlét küzdelmet vívnák, — a chaotons bravoura egyszerre elnémult, — és ajkai dalra fakadtak: „Nem engedik a magas eget, — Hogy én rózsám a tied legyenek\* — éneklé oly bensőséggel, s még is oly fájdalommal, mintha éjféleken a sir lelkei danáját hallottam volna, — a dal bevégezte után nyilrópten — mint valami tūnemény — helyét elhagyá. — Később a kis szöke fűrtü nővére mondá,

hogy néjje ismét igen lázas beteg; — és csakugyan pár órai ottlétem alatt többé nem láttam őt, — egyedűl jó szülei panaszkodtak, miként megfoghatlan előttük aggasztó betegsége, — és midőn fővárosi orvos barátom bizalmas szavait velök közléim, — kétkedve válaszolának: — „Hogyan lehetne az, mikor minden kíváncsalmát megelőzzük, és oly jó lélek ő, kinek úgy szólván óhajai sincsenek! — És én még is azt hittem, hogy az orvosnak igaza lehet, midőn azt mondá: „ő ideges és kedély beteg.\* — IV. Mult napokban a főváros egyik vendéglőjében szobámba menekülék a forró nyári nap hevétől, — és a mennyire dolgaim végezte engedé, magamat keleti kényelemnek adva török pipából ömlő bodor füstök szemléletébe elmerültem a kereveten heveréztem; — egyszerre ismeretes hangokat hallék, — fel pattanni helyemből, s magamat rendbe szedve a nyitott ajtóhoz menni — egy volt, — kit láték? — őt, és édes anyját. — A viszonzlítás kedves meglepetésének örömeben őket szobájukba kísértem. A találkozás első hatása után édes anyja bemutatta őt mint egyik régi tanuló társam, s azon vidéki földbirtokos nejét, — férjével, mióta az iskola ajtaját beletűk, nem találkoztam, s a gyermeki viszonyt nem folytatván, így egy másnak hollétéről mit sem tudunk. — Csak e bemutatás után vettem jobban szemügyre őt, és úgy találtam, hogy arcában igen sok van a felalozó önmegadás ki nyomatából. —

Rövid idejű közömbös társalgás után az édes anya elment beavárlásait folytatandó, — mi egyűtt maradtunk. — Ő szóltan volt s zemei reszkette keresgéltek valamely tárgyat, melyen megnyughassanak. — A társalgást nekem kelle kezdenem, s igen természetes, szép és fiatal asszony előt csak a boldogságot lehet említeni, — de ezen négy szemközt magamat is annyira megzavart, miként alig tudtam e szavakat kimondani: — „És kegyed, — igen boldog! — Akaratlanul kérdéssé vált első mondatom, — ő erre nagy fekete szemeit merően reám függeszté, és a kétségbeesés fájdalomával viszonzá: „Őn kérdezheti ezt? — Oh! őn vagy igen kegyetlen, vagy pedig sehogyszem ismer, és e közönössége vérem fagyaltja.\* — Beszédében volt valami zokogó, mi megrettentett, — e hölgy engem szerencsétlenségre okozójának tart, kegyellességgel, közönösséggel vádol. — „No vádoljon engem — feleléim — a részvét egész érzetével — nincs ugyan jogom kegyed keble titkaiba avatkoznom, de ha a baráti kebel keservét enyhítheti, — úgy kérem, ne titkoljon előttem semmit, legyen őszinte.\* Szavaimra arca ismét az előbbi önmegadó kifejezésű leit, s halk hangon ezt rebegé: — „Megne ítéljen őn, — s ne éljen vissza egy nő titkával, ki reményét a sejtelenre helyezé, és a mily édes volt ez ábrándjaiban a boldogság érzete, — oly keservű vált a csalódás — a való.\* — „Lásza — folytatá — én iparkodom nyugodt

## Az osztrák államvasút jubileuma.

1880. január 1-én éppen huszonöt éve, hogy az „osztrák államvasút társaság” megalakult. Ezen idő nem tűnt el nyomtalanul, s a társaság most Ausztria-Magyarország leg-hatalmasabb forgalmi vállalatai között foglal helyet.

Nem akarunk tárgyaltalan dicséreket zengeni. De hogy e napon tullelmedjünk a chablonszerü mondasokon s a száraz számok felsorolásán, lehetetlen elhallgatnunk, hogy e társaságnak sok utánzásra méltó vonása van.

A forgalom pontossága, az igazgatás lelkiismeretessége és az irányadó köröket átlengő kereskedelmi elvek és vállalkozó szellem az osztrák államvasút társaságot a continens legjobban kormányzott vállalatai közé helyezi.

Szándékosan használtuk e szót: kormányozni. Mert valóban kormányzás kell oda, hol „negyvenezer ember” egyöntetü vezetéséről van szó.

Negyvenezer ember áll a társaság szolgálatában. S ezen egyetlen adat elégséges arra, hogy kellő fogalmat nyújtson hatalmáról és kiterjedéséről.

Vagyona 372.044 millió forint; vonalainak hossza 2000 km, míg 25 év előtt csak 1155 km. volt. A vagyonszaporodás 139.425 milliót mutat.

A társaság a forgalmi eszközökön és intézeteken kívül nagy birtokok felett is rendelkezik, melyek főképpen a Bánságban fekszenek. Területük 22-73 négyszög myriaméter.

Az osztrák államvasút hálózata végig vonul az egész monarchián, s főpályája a bécs-orsovai, mely a keleti forgalmat közvetíti, s így a bevételék főforrását képezi.

A társaság azonban nem kizárólag a fővonalakra fektet súlyt. Egyik specialitása, hogy a másodrendü pályák fontosságát is kellőleg méltányolja és erős tevékenységet fejt ki azok kiépítésében.

Igy létesült nem egy szárnyvasút Magyarországon, mely csakhamar megbecsülhetlen eszközzé vált az illető vidékek gazdasági kiszakmányolására.

Az osztrák államvasút már kellő időben felismerte annak fontosságát és előnyeit, hogy lehetőleg házilag kezelje szükségleteit.

Csakhamar tartalmas gyártelepek keletkeztek, s a Bánságban éjjel-nappal szorgalmas iparos tevékenység foly. Ennek jele azon számos mozdony es locomobil, melyek a társaság szolgálatában állanak.

A többi állomásokon is terjedelmes gyártelepek rendezettek be, melyeknek némelyike (mint a bécsi és budapesti) nemcsak javításokat, hanem átalakításokat is eszközöl.

Azon nap, melyen a jubiláló társaság keletkezett, új aerat jelzett a monarchia forgalmi politikájában.

Ekkor u. i. ismét visszatért a kormány a magántársaságok rendszeréhez, hogy azután nemsokára megint a vegyes rendszert accep-tálja.

Ezen szoros összefüggés a társaság és a forgalmi politika között továbbra is megmaradt. Az osztrák államvasúttársaság mint gazdasági életünk egyik legfontosabb factora, mindig döntő befolyást gyakorol forgalmi viszonyaink alakulására.

## A szőlők réme.

Megnehezült az idők járása felettünk! A sors nem elégette még meg azt a sokféle bajt és veszedelmet, mely a magyar gazdát úgy szőlővén napról-napra jobban és erősebben sújtja, — nem érte be azzal, hogy gabona termelésünk évről-évre alászáll; most már szőlőinket, a világhírű magyar bor e termő erőt is végpusztulással fenyegeti egy mihaszna kis rovar, az u. n. phylloxera.

A szőlők e vészese réme Észak-Amerikában már 1853-ban ismeretes volt, de ott nem vették észre, hogy a szőlőknek ártott volna. Európában először Franciaországban mutatkozott és pedig Avinyon tájékán, a hova azt amerikai szőlő vesszők hozták be. Ettől kezdve évenként átlag 20 egész 25 kilométernyire terjedt, úgy annyira, hogy 8 év alatt az összes francia szőlőültetvények egy harmadrészét (750.000 hektárt) ellepte. 1869 óta gyorsan terjedt Genf és Bonn tájékán, továbbá Klosterneuburgban és nálunk Pannocsván, a hol ez ideig már mintegy 2006 hold szőlőt tett tönkre, s az ez évben tett vizsgálatok szomorú és méltán megdöbbentő tanúsága szerint most már hazánk több, egymástól távol fekvő vidékein is találtatott, mi által bortermelésünk a lehető legnagyobb veszélynek van kitéve. Kettőzött éberséggel kell azért örködnünk, hogy a phylloxera a már megtámadott területekről szét ne hurcoltassék, mert egyetlen ily kis rovar rövid idő alatt milliókra képes szaporodni.

A mi a phylloxera életmódját és szaporodását illeti, a még teljesen ki nem fejlődött phylloxerák áttelelnek a talajban, a legfeljebb ujnyi vastagságú gyökerek repedéseiben. — Midőn a melegebb tavaszi napok bekövetkeznek, az állat téli álmából fölébred, ránczos és sötét színű bőrt vékonyabb és világosabb sárga színűvel cseréli fel, s szívókját beléüti a gyökér szövetébe és nedveit szívja, mindaddig, míg teljes nagyságát (0.75 mm.) el nem éri. Támadásának végeredménye az, hogy a gyökerek elrohadnak. A finomabb gyökérostokon és szálokon a szűrés következtében tojásdad vagy gömbölkü daganatok keletkeznek. Ezeknél nagyító segítségével jól ki lehet venni az összetett szemet s a három izületű csápot, melynek végső ize kanálalakulag be-mélyed. Ezek nőstények, melyek 30—40 előbb kénység, később sötétebb színű petéket tojnak. A petékből a melegség különböző foka szerint 8—10 nap alatt sárgás színű állatkák fejlődnek. Ezek szívószerveiket hasonlóképen bemártják a gyökerek szövetébe, onnan táplálkoznak, gyorsan növekednek és háromszori vedlés után (mintegy 20 nap múlva) ismét petéket raknak, melyekből új állatok fejlődnek, noha himekkel nem jöttek érintkezésbe, nem voltak megtermékenyítve. Ily

módon folyik e szaporodás egész nyáron át és egyetlen áttelelt phylloxera egy nyáron át egy milliárd utódot hozhat létre.

A phylloxera pusztítása a legtöbb esetben csakis a második évben tűnik fel a megtámadott szőlőn. Biztos jelek a következők: a levelek sárgás színűek, széleik becsavarodnak és később lehullanak. Az erre következő évben a tő már csak satnya ágakat hajt és az apró fürtök tökéletlenül megérett hogyói vízszintűek. Az ilyen növény vékonyabb gyökereinek végén hosszukás daganatok vehetők észre, melyek a rovar szúrása által keletkeztek. Ezek rövid idő muiva rothadásnak indulnak, és róluk a phylloxerák az épen maradt szomszéd gyökerekre vándorolnak át, még pedig a legtöbb esetben majdnem szabályos köralakban.

Veszélyes ez elődsi a szőlőművelésre azért is, mert a szőlő egyes részeivel p. o. az ültetésre vásárolt vesszőkkel könnyen átvihető más, phylloxerától egészen mentes helyre is. Hazánkba pár évvel ezelőt Pannocsva vidékére is valószínűleg a venyigeke-reskedés útján jutott be.

A francia szőlősgazdák, a kiket e csapás leginkább sújtott s a hol a szőlő becsértéke sokkal nagyobb, mint mi nálunk, többrend-beli költséges kísérletet tettek a phylloxera kiirtására vagy legalább pusztító támadásának korlátozására. Igy megpróbálták a szőlőtalajt szénkénnel megmérgezni, abban a reményben, hogy ez által kivész a phylloxera, azonban az eredmény nem felelt meg a várakozásnak, s a phylloxerát nem sikerült ily módon tönkre tenni. Némelyek, abból a tapasztalatból kiindulva, hogy homokos talajban nem terjed és nem támad a phylloxera oly mértékben, mint agyagos földben: megpróbálták homokkal meghordani szőlőjüket; — azonban ez a vele járó roppant költség daczára szintén eredménytelen maradt. Fancon francia szőlősgazda lapályon fekvő szőlőjét minden évben hosszabb időt át vízzel borítja, a mi megakadályozván a levegőnek a talajba jutását, tönkre teszi a phylloxerát. Már tíz év óta gyakorolja ezt a műveletet s igen szép sikerrel, a mennyiben, habár az elárasztás nem öli is ki teljesen a phylloxerát, azonban a szőlő igen szépen diszlik, a vesszők 2 egész 4 méter hosszúra is megnőnek s egy hektáron meg terem mintegy 200 hoktoliter bor. — Ezen elárasztás azonban természetesen csak lapályon fekvő szőlőknel alkalmazható s így nagyon szűk térré szorítokzik.

Tettek továbbá kísérletet idegen szőlőfajokkal, nevezetesen amerikai és legújabb időben ázsiai szőlőfajtaikkal, s azt tapasztalták, hogy ezek, különösen az utóbbiak, csaknem teljesen ellenállnak a phylloxera támadásának.

Mind e próbálgatások azonban igen sokba kerülnek s a mi viszonyaink sokkal szegényesebbek, hogy nem ily költséges és hosszabb időt igénylő kísérletekre pénz és időt áldozhatnánk. Nekünk szálomni kell a magunk körülményeivel s a phylloxera elleni védekezésben a főszólyt azon módokra fektetnünk, a melyekre a tapasztalás által úgyszólván természetesen utalva vagyunk.

S e tapasztalás arra tanít, hogy bizonyos fajok, továbbá a fiatalabb tőkére, s a lugasra művelt vesszők, valamint különösen a kellő

trágyázásban részesült szőlők általában többé kevésbé veszély nélkül képesek kiállani a phylloxera támadását.

Hogy tehát, a mennyire tölünk függ, biztosítsuk magunkat a phylloxera támadása ellen, okvetetlenül szükségese immár felhagyni azon oktalan szőlőműveléssel, a minővel hazánk legtöbb borvidékein találkozunk, s kiváló gondot kell fordítanunk a szőlő talaj észszerü trágyázására, a művelésmódra, az erősebb fajok szaporítására s az elvénült tőkéknek fiatalakkal való kicsérélésére. Ezek mellett azonban mindent, el kell követnünk a phylloxera továbbterjedésének a megállítására, mire nézve a legelső feltétel a szőlővesszőkkel való kereskedés határozott tiltása. — Legjobb azonban, ha maguk a szőlőgazdák óvakodnak más vidékről hozatni iltetni való vesszőket, még ha az illető irtott bizonyítványokkal áll is elő, hogy az ő szőlőjében nincs phylloxera, mert ezt teljes biztossággal egy egész nagy területre kimondani, merő képtelenség.

Ismételten ajánljuk azért a magyar szőlősgazdáknak az éber örködést, a lelkiismeretes óvatosságot s a helyes és gondos művelést.

Gonda Béla.

## HETI SZEMLE.

**Itthon.** Az újévi köszöntések egyformaságuk daczára is világot vetnek a pártok állására. A szabadelvü párt újévi köszöntése az idén kedvezőbb hangulatban és a képviselők nagyobb részvételével folyt le mint tavaly. E változásban minden esetre nagy része van ama körülménynek, melyet a miniszterelnök méltón emelt ki meglepedéssel, hogy a párt a legnehezebb és legválságosabb feladatok immár megoldotta és egy szerencsésebb korszak előestéjén áll. A miniszterelnök azon nyilatkozata, hogy végre valahára szabadulva a minden időt főlemészto külügyi kérdésektől, egész erővel belügyeinknek szentelhetjük magunkat, élénk visszhangra talált a pártnál. E nyilatkozatban csak megerősítést találjuk az új év alkalmából e helyen kifejtett nézeteinknek. Erélyes belpolitika, közigazgatásunk, codificatiók és közlekedésünk fejlesztése kell, hogy képezze legközelebbi feladatunkat és annak teljesítésénél majd megválnak, számíthatnak-e azon elemek támogatására, melyeket saját nyilatkozataik szerint, csak a külügyi politika választott el a mai többségtől és nem kicsinyes érdek.

**Külföld.** A lefolyt év nem volt fukar politikai eseményekben. A politika legnagyobb része az 1878. évi július havában aláirt berlini szerződés egyes pontjainak végrehajtása körül forgott. Ez a nevezetes okmány azonban daczára az aláirtása óta lefolyt hosszú időnek még mindig irott malaszt. A porta nem okul saját kárán, kivonni igyekszik magát kötelezettségei alól. Montenegro még nem kapta meg Plávat és Guzinjét; Bulgária nem bír ifjú állam életében rendet csinálni; Kelet-Ruméliában muzulman és bolgar nagyobb ellenségek, mint valaha. Ausztria belügyiben nagy fordulat állott be. A csehek megunták az eddigi passzív szerepet és beléptek a birodalmi tanácsba. Ennek következtében megváltoztak a pártalakulások, de az osztrák alkotmánypárt nem tud megbarátkozni az új viszonyokkal — fél a reactiótól. Oroszország minden zugában összeesküvők lesik az alkalmas pillanatot, hogy kizússék a forradalom zászlóját. Az orosz kormány azonban fondorkodik Európában, Ázsiában egyaránt. Németország protektionárius vám es vasuti tarifákkal igyekszik anyagi jólétét biztosítani; kibékül a szent képekkel es üldözi a szocziáldemokratákat. Franciaország

lenni, mert szavai — midőn a baráti kebel részvételt emíté — visszaadának önmagának. — Ne ítéljen meg! — ily kezdém vallomásom, és erre egész lelkemből kérem. —

Kis szünet után kérdé tőlem: —

„Emlékszik-e ön azon lakodalomra, hol kettős dalokat éneklénk. —

„Oh! igen” — felelém. —

„A fiatal kis leányka szive — mondá ő — midőn először meggy nagyobb társaságba telve van ábrándjai képzelével, — és tiszta ártatlanságában a legcsekélyebb tárgy elé, hogy reményljen, s a szép jövő boldogságáról álmodozzék. — Zsebkendőmet, mikor a templomban az esküvő alatt átnyújtá, és önt irányomban előzékenyen tapasztaltam — ne nevessem — egy égi hangot véltem hallani, — és midőn a vigalom alkalmával önnel „a virágnak megtiltani nem lehet” éneklém, a templomi hang eszembe jutott, — úgy érzém, ön szivét önté a dal szavaiba! — Futnom kellett öntől, nehogy magam eláruljam, — én igen-igen boldog valék! —

Itt elhallgatott, — szóltan néztem szép szemébe — és kezembem felejtett kis kezét ajkaimhoz emelém, — ez okozta tehát kedély bajját? s én nem értém őt! — gondolám, — s érzém, hogy az ajkaimhoz emelt kézre csók helyett egy köny gördült szememből. —

„Oh! beszéljen — kérem őt — mondja el, mit érzelt, mondjon el mindent, — kegyed sokat szenvedett s szenved, e titok felfedezése után talán szenvedünk mindketten, — de az égért beszéljen.”

„Azon távol — kezdé tovább — mely önnel lakásától a micnkig van, könnyen meg-

fejthetővé tette előttem, miért nem kerestél fel azon kis idő alatt is, mig hazüröl nővéremhez nem mentem, hol véletlen egy vadászat alkalmával találkoztunk. —

Szava ekkor elhalt ajkán, és kérészemre, folytatólna beszédjét —

„Ne kényszerítsen erre — esdeklé ő — lelkem és szivem sirját lelem ott, — ne kívánja, hogy magam szaggassam fel halálos sebeim. —

„No e hangon szóljon hozzám — viszonám kérőleg — hisz azon kedves kis vidor leányka, kinek akkor arczán az öröm rózsái nyilalt, nem lelhetett sirt annyi gyönyör között. —

„Igazán mondja ön ezt!” — vágott hévvel szavaimba. —

„Igen a legkomolyabban” — válaszolám, —

„Mondja meg azt az egyet — folytatóla ő — de őszintén, miért éneklé Rigollettóól „az asszony ingatag” dallamot. —

„Egy barátom — felelém egykedvűen — kit éppen a társaságban egy kis leányka szeméi lebilincseltek, kért fel az énekre, s sugta a „Rigollettó.” — Hanem mit most erről! —

„Hagyjuk e kitérést — szakított meg e fonalat — legyen, kérem, bizalommal aggdó részvételért, közölje szenvedését!” —

Egy kis szünet után, hol úgy látszott lelki tusát vívott, s előbbi bú arczát öröm pir futotta el — mint egy magáról megfelejkezve mondá: —

„És én mennyit szenvedtem e dal miatt! —

— Önnel ott találkoztam, határtalan jó kedvemben mindenkivel, érzém, igen örömet mulattam, — s csak mikor ön a zongorához ült, és tévete

szemeivel reám tekintve Rigolletto dallamát egész erővel éneklé, ijedtem el magamtól, — hogy ön engem kaczer, csapodárnak tart, — annak képzele villant agyamban: — én önt elveszteni! —

Többet nem tudok magamról, — soká igen soká beteg valék; — néhány nappal az előtt, hogy ön atyám házábanál minket meglátogatott, kérte meg férjem kezemet, — s én keservem miatt elfásult közönységemben egykedvűen így mondtam. —

„E végzetes szavai — én csak a jelen perczt élvezem” — most értem, — egészítém ki beszédét, —

„Ön megértett engem!” — rebegé alig hallhatóan. —

„Igen — válaszolám — s engedje, hogy én vegezzem be a megkezdett vallomást, — nemde szive felett azon dalban, mit ötletemben kegyedtől hallottam! —

Egy kifejezésteljes „igen”-tekintettel nézett ő reám, és kérésleg, mintha szive boldogsága vesztéséért bocsánatot esdekelne tőlem! —

Bámulandó gyermek! ki a sejtelmek önalkotta képzelmeit valóban hívéd, és inkább meghalni kész valál, csakhogy édes ábrándjaid gyilkoló mérgét szivhassad, — mennyit kelle szenvedned! — s miattam! — ki benned az életben annyiszor közönnyösen pillantott serdülő leánykát látam csak, — mig te élted minden reményével szerettél! —

Sokáig lehetett így, — hogy mindketten némán néztünk egymás szemébe, — és ez oly jól esett. —

Mig egyszer bizalmas kopogásra megnyílik az ajtó, és férje egész örömmel belépén, a mint engem megpillant e szavakra fakad:

— „Im! a Nemesis, — Czegledől Pestig kedves nőnek udvaroltam, azon hitben, hogy majd kissé megzavarlak, s im kölcsönben saját nőmmel találalak.”

Barátom — a még mindég a gyermekkori kifogyhatlan jókedvü fia — a kölcsönös üdvözet közben elmondá, miként ő a debreczeni vonalon jöven, Czegledre az alsó vonallal érkezett egy nőt pillantott meg, s kapta magát, ugyanazon osztályba ült, a hová a nő, — beszédebe olegyedve, megtudta, hogy e nő az én kis feleségem, ki harmadik holnapos házasságunkra igen megsokalván távolléteket, eljött engem meglepni; — különben iskolapajtásom e bajban sinlődött is szinte. —

A férj e rövid beszéde alatt ő szoborrá merevült, s meglepetésében kékedőn függesztő reám szeméit. —

A zavarból kibontakozni, de meg kedves kis feleségemet minél előbb ölelni óhajtván, — barátom kezét megszorítottam, és szép neje előtt magam meghajtva e szavakat ejtém ki: —

„Nagyság, lesz szerencsém nőmet bemutatni; — úgy hiszem barátneja fog lenni” — tevém hozzá bizalommal.

„Oh! igen! felelé ő, — s evvel úgy vettem észre, lelki nyugalma egészen vissza tért. —

Én pedig sietve távoztam édes kedves kis feleségemet ölelő karjaimba szorítani. csokjaim tengerébe fürösztöni. Találka.

kereskedésének emelésére épít tömérdek vasutat és vízi utat és rendezi iskolai ügyeit. Politikában épen az év végén állt be fontos fordulat, a mennyiben Gambetta hívei jutottak kormányra. Anglia nagy eseményeket élt át. Afrikában nagy veszteségek árán diadalt arattak az angol fegyverek, elfoglalt Cetewayot, a hős zulu királyt. Ott vesztett el a francziák legveszedelmesebb trónkövetelője, Napoleon Lajos herceg. Angliára fontosabb az afgán hadjárat. Első ízben szerencsésen befejezték, de az orosz fondorlatnak sikerült a már hamvadó úszkót új lángra szítani. A legutóbbi hírek szerint a szerencse ismét a brit fegyvereknek kedvez. De magában az anyaországban növekszik az elégtelenség és Irországban az inség és a nagybirtokosok zsarolásai a bérlők ellenében forrongást szít. Spanyolországban nem halt ki a köztársaság utáni vágy, Kuba szigeten nem szűnt meg a forradalom. Az ifjú király új házasság által akarja trónját biztosítani családja számára. Ime röviden az év legfontosabb eseményei Európa történetében.

Lássuk azonban közelebbről a nevezetesebb államokat:

A külföldi államok közül ma első sorban **Franciaország** az, mely magára vonja figyelmünket. A kormányválság véget ért és az új minisztérium, bár a szélső elemek nem vették fel, mégis közelebb áll a radikális, mint a konservatív irányhoz. Az új kabinet, melyben az összes köztársasági pártok képviselők vannak négy szenátorból, öt képviselőből és egy tábornokból áll. A minisztérium a hivatalos jelentés szerint következőleg alakult meg: Freycinet kormányelnök és külügy, Lepère belügy és vallás, Cazot igazságügy, Magnin pénzügy, Farre hadügy, Jauresguiberritengerészet, Ferry közoktatás, Varroy közmunka, Tirard kereskedelem, Cochery postaügy. Az új hadügyminiszter, Farre tábornok, Gambetta benső barátai közé tartozik. Általában a négy új miniszter Gambetta híve s így az egész új kormány Gambetta jellegét viseli magán. A kormányváltozás valószínűleg diplomáciai változásokat fog maga után vonni. Saint-Vallier berlini nagykövét már be is adta lemondását, Grévy és Freycinet azonban vonakodnak azt elfogadni.

**Országunkban** nagy változások készülődnek. Országvilág tudta, hogy a császár és a trónörökös, mily rossz viszonyban éltek egymással és ime, a császár most egy napon kétszer is kitünteti a trónörökösöt. Szentpétervárról ez ügyben a következő távirat érkezett: A császár szemlélt tartott a pawlwi testőrezred és a testőrközkezdred egy osztálya felett. A császár meglepetéssel fejezte ki a pawlwi ezrednek a hű szolgálataokért; kijelentette, hogy a pawlwi ezred katonái ép oly híven fogják szolgálni második főnökeiket, a nagyherceg-trónörökösöt, mint magát a császárt. A csapatszemle után a császár köszönetet mondott a tiszteknek eddigi szolgálataikért, és ismételve ama reménynek adott kifejezést, hogy a pawlwi testőrezred annak idején szokott bátorsággal fogja szolgálni fiát. — A teli palotában, a Balkánon való átkelés és a Taskisen mellett vívott csata évnapja alkalmából, ebéd volt, melyben a tábornokok és a trónörökös is részt vettek. A császár karján a trónörökös nejevel, a nagyherceg-trónörökös és császári család több tagjai kíséretében lépett a terembe. A császár felköszöntötte az összes jelenlevőket, különösen azokat, kik a legutolsó hadjáratban és a Taskisen melletti csatában részt vettek. A császár a mult háboru sebesültjeivel igen leereszkedőleg beszélgetett, s többekkel kezét fogott.

**Angliában** a kormány állása ismét megszilárdult az Afganisztánból érkezett kedvező hírek következtében. A hivatalos jelentés szerint ugyanis Roberts t. b. 1879. évi december 23-án még Gough t. b. csapatainak megérkezése előtt tökéletesen megverte az ellenséget, mely az után szétesett. Roberts t. b. megszállotta Kabul és Balahissart és eddig valószínűleg elértek már Heratba.

**Németországban** változatosság kedvéért a szocialistákat nihilisták váltották fel. Berlinben egy nihilista forradalmi nyomdát fedeztek fel és egy nihilista újságot foglaltak le. Több egyént, köztük külföldi tanulókat és egy osztrák kézműparost elfogtak.

**Montenegro** vakmerősége már comicussá kezd válni. Legújabb emlékiratában, melyet a hatalmakhoz intézett, két millió frankot követel kárpótlásul hadi készülődéséért. Ez azonban csak ürügy arra, hogy jogcímeket szerezzen az annektált területen lakó mohamedánok javainak szándékolt konfiskálásához.

**Spanyolország.** A fiatal király nem élvezheti zavartalanul mézes hetét. Alig ért véget a kormányválság és ma a táviró merénylőkről tesz jelentést, melyet a király elele ellen intéztek. — A merénylőkről Madridról a következő távirat érkezett: Egy Porto Gonzalez nevű egyén a királyi palota bejárata előtt a spanyol királyra és királynőre lőtt, a nélkül, hogy valakit talált volna. A merénylő, ki husz éves, és csak rövid idő óta lakik Madridban, elfogott. Azt hiszik, hogy czinkostársai is vannak. E gyanu alapján már három személyt elfogtak. A második golyó közvetlenül a király arcza mellett sivitott. A fegyver, melylyel a merénylő lőtt, kettős csövű pisztoly. A merénylőt általános indignációt keltett. A felségék, midőn az operába kocsiztak, s onnan ismét távoztak, a legelkesztőbb óvacziókban részesültek. A néptömeg a királyi párt fáklyákkal kísérelte egész a palotáig. A diplomáciai kar már kifejezte szerencsekívánatait a felségéknek. Ma a szenátorok és képviselők fognak szerencsekívánataiknak kifejezést adni.

**Románia.** A szenátusban az előadó előterjeszti a vasutak visszavásárlásáról szóló törvényjavaslat feletti jelentést. Az osztlalok többsége kedvezőleg fogadta a javaslatot, melyhez még több módosítás, a kamra által elfogadott szövegében, terjesztetett be. — A kamra 60 szavazattal 12 ellenében elfogadta ama törvényjavaslatot, mely a brailai, galatzi-tulsai, szulnai és küstendjei kikötőket tíz évi időtartamra szabad kikötőknek proklamálja.

## HIRHARANG.

\* **Újév első napja** a régi jó szokásnak megfelelőleg most is alkalmat szolgált a közpályán szereplő kiváló egyéniségek iránt a tisztelet és szeretet kifejezésére. Megyénk minden részéről jövő üdvözlések központja Hertelendy József megyénk szeretett főispánja volt, kit egyéni életében a társadalom terén, valamint hivatalos állásában is a tisztelet és szeretet környez. A többfelől nyilvánuló üdvözlések azon osztatlan rokonszenv érzületéről tesznek tanúságot, melyet a szeplőtelen jellemű férfiú a megye minden rétegében kivívott magának.

\* **Torontálmegye közigazgatási bizottsága** a mult évi decz. 29. közgyűlésen következőleg alakított meg: a kilepelt öt tag helyett megválasztottak: Vécsey István, Szávits Dóme, Menczer Mihály, Pap Simon, Dr. Demkó Pál; az elhunyt Bibits helyébe egy évre megválasztott Trifunác Mladen. — A közigazgatási bizottság folyó havi rendes ülését 14-én d. e. 10 órákor tartja.

\* **Az áradás.** Alig köszöntött be az újév meleg légáramlataival, már is érkeznek aggasztó hírek az áradásról. Az áradás miatt halljuk már Bécs is veszélyben forog, hol a védelemre minden intézkedés meg van téve. E példát követi Budapest is, hova a veszély néhány nap mulva szintén elérhet. A Tiszáról és mellékfolyóiról még hallgat a víz trombitája, de ha így tart az időjárás, ez is megszólal.

\* **Bál.** Az eleméri fiatalok a német község vendéglőjének nagy termében folyó hó 14-én táncmulásokat rendez. Az eddigi készülékekről itélve a mulatság nagyszerűnek ígérkezik. A vidékről jövő vendégek lakásáról már hetekkel ezelőtt gondoskodva volt. A rendezéséget a helybeli szép nem vállalta magára; úgy hiszik, hogy már ez elég garantált nyujt a sikerről.

\* **A férfi 13-szor nőülhet.** Egy örökké jókedvű fiatal embert többnejeség vádja következtében vizsgálati fogságba helyezték. Védő ügyvédje a per folytatására néve utasítást akar tőle kapni s meglátogatta a fogházban. Vádlott jovialisan s a legártatlanabb hangon értesítette őt, hogy idáig kilenc neje van. „De az Istenért”, — kiált fel a védő ügyvéd, — „ne beszéljen ily hangosan.” „Miért ne.” „Ha meghalják, ha ön bevallotta a polygamiait, akkor nem tudom megvédeni.” Vegyen íróeszközöket és írja le védelmemet. A férj egész ember, illő hogy házastársa is az legyen. A bibliából tudom, hogy Isten a nőt egy oldalbordából teremtette; az orvosok meg azt állítják, hogy az ép férfinak 13 oldalbordával kell bírnia. Így tehát minden nőt egy oldal borda számba véve, tizenhárom nő szükséges arra, hogy kitégyen egy egész embert vagyis egy házastársat. Nekem még négy nőülésem van restanciában.” Az illető védőügyvéd elnevette magát, de cliensének argumentumát nem használta fel.

\* **Elővigyázat.** Az utról visszaérkezett férj így szól az öt fogadó szobaleányhoz. Nos, Karolin, beszélj el nekem mindent, a mi utazásom alatt házammal történt. Kapsz érte 2 frtot. — Szobaleány: Nem tehetem, mert a nagyságos asszony már 4 frtot adott, hogy semmit se szóljak.

\* **Nehéz idők humora.** Két kopottan öltözött fiatal ember találkozik az utcán. Az egyik panaszodik, hogy vendéglőse 28 krról 30 krajczárra emelte föl az ebéd-couvertet. — Ez is drága? kérdé a másik. — Igen. — No úgy menj a postára, ott 6 krajczárért kapsz egy couvertet s azon stempli is van.

\* **Pór-furfang.** Ugy látszik a nyomor sok mindenre megtanítja az embert. Egy helybeli kereskedésbe bemegy a mult esték egyikén egy tót paraszt, s kezd ott mindenfelét bevásárolni. A nagyobb tárgyakat egymasmellé rakosgatja az áruasztalra, a kisebbeket pedig zsebre. E közben leveszi kalapját s ráhelyezi az áruasztalra kirakott vásárolt tárgyakra, maga pedig oda megy a boltajtóhoz, s elkezd kiabálni kifelé „gyertek már megvan véve minden, fizessük ki.” A kereskedő egész nyugodtan szolgáltatta ki többi vendégeit, s midőn aztán azok távoztával körül nézett, a tót kalapot ott találta ugyan, de a tótnak se hire se hamva nem volt. Az atyafi zsebre tett körülbelül két frt értékű tárgyakat és ellámbt zsepen, s ott hagyta cserében öt garast sem érő rongyos fővejét.

\* **Egy kis történelmi curiosum.** IV-ik Henrik francia király életében a 14 nevezetese és különös szerepet játszott. Ezen fejedelem a 14. század december 14-én született. Születési éve Kr. után a 14. század 14. éve esik, május 14-ikén halt meg. Neve Henri de Bourbon, 14 betűből áll, négyszer 14 évet élt, négyszer 14 napot és 14 hetet; háromszor 14 évig volt Franciaország és Navarra királya, az 1594. év decz. 14. előtt 14 nappal lett Chatel által megsebesítve, ezen nap után 14 év, 14 hó és ötször 14 nap mulva meghalt, egy csatát márcz. 14-én nyert meg; a 14-ik század május 14-én megöletett. Az orgyilkosság a királyné St. Denisbe való meg-

érkezése után négyszer 14 óra mulva hajlatott végre, Ravillac pedig, a király orgyilkosa, 14 nappal a gyilkolás után kivégeztetett 1610-ben, mely szám 14 által osztható.

\* **Gyémánt-csinálás.** Egy bécsi ékszerész régóta hirdeti a lapokban, hogy mesterségesen uton sikerült neki oly vegyületet előállítani, mely tűzre és tisztaságra nézve teljesen hasonló a gyémánthoz, csak lágyabb annál 3—4 fokkal. Most egy James Macleau nevű angol vegyész a st.-rolloxi vegyészeti gyár igazgatója, azt állítja, hogy sikerült neki a szemet megolvasztani s ez által felfedezte a valódi gyémánt mesterséges uton való előállítását. — A gyémánt ugyanis tudvalevőleg nem egyéb, mint megolvadt, és kristályosodott szén. Macleau b. is mutatott ily megolvasztott széndarabokat, melyek teljesen tisztak, átlátszó s bírnak a valódi gyémántnak minden fénytörő tulajdonságaival; a savak és alkak hatását, valamint a forraszcso lángját minden változás nélkül kiállottak. A gyártmány és a valódi gyémánt keménység viszonyai még nincsenek összehasonlítva s o tekintetben a próba legközelebb tartatik meg.

\* **Egyesületek a halálban.** Berlinben legközelebb olyan eset történt, mely meghatón hasonlít egy szomorú regéhez. Az öreg Marggraff egyike volt Berlin legnépszerűbb embereinek. — Végig küzdötte a szabadságharcot, alapított egy kitűnő iskolát és feleségével 62 esztendőn keresztül lakott egy és ugyanazon házban. — Részt vett Berlin minden közügyében, volt husz esztendőig városi tanácsos, képviselő és egyáltalán buzgón elvégzett minden oly teendő, melynek fardalmait nem járt egyéb jutalom, mint a közönség becsülése, tisztelete. Karácsony estén neje karjai között mult ki. A férj megírta neje halotti jelentését, gondoskodott a temetéséről, és miután az utolsó megrendeléseket megtette, becsülgetés közben hirtelen halva rogyott össze. — Marggraff soha nem ivott sört, nem dohányzott, kalapot, nyakkendőt nem viselt. Az elhunyt házaspárt egy közös sírba temették.

\* **Magyar nő sorsa Oroszországban.** Két teljes évig kint voltak különböző pétervári börtönökben egy Mészáros A. nevű magyar asszonyt, egy orosz államhivatalnok nejét azért, mivel egyszer valami rajta elkövetett méltatlanságért egy törvényszéki elnököt, egy államügyész-helyetteset felpofozott. — Mészáros A. asszony néhány nappal ezelőtt, mint a pétervári „Novoje Vremja” czimú orosz lapban olvassuk, a nyomor és kétségbeesés miatt a börtönben megölte magát a törvényszéki tébolydaba kellett szállítani.

\* **Egy angol lord vagyona.** A nemrég meghalt portlandi herceg vagyonáról írják: A herceg velbeczi birtokaiból évenként 55.000 s az ottani szénbányákból 10.000 font sterling jövedelmet húzott. Ez többi jövedelem évenként százezer font sterlingre fokozható. — Northumberlandi birtokai 12.000, a cartnessi 8000, az ayrhri 60.000 fontot jövedelmeztek neki. Londoni háza 100.000 font st. évi jövedelmet képviselnek. Ezenkívül a hercegnék egy millió font st. vagyona volt jó papirokban elhelyezve s midőn meghalt, bankhazánál 110.000 font követelése volt; mindezek mellett a nemes herceg egész életét úgy töltötte, mint a remete s alig élvezett többet, mint az utolsó koldus.

\* **Inkább megégnék, hogyesem magyarul tanuljanak.** Liptó-Szent-Miklósról írják az „Egy.”-nek: Rövid három hét alatt négyszer egymásután pusztított városunkban a tűz, mindig gyújtogatás által támasztva. És a tervezett tűzoltó-egylet még sem jött létre. Már alakulófázisban volt, sokan a szükséges ruházatot és eszközöket is megvásárolták, de midőn tanácskozás alá került, vajjon a vezényszó magyar legyen-e vagy tót, az egész terv dugába dült. A tótok semmi áron sem akartak a magyar vezényszóba beleegyezni, noha a legnagyobb része ért magyarul.

\* **Cetevajo király szerelmes lett a verklibe.** Mikor először meghallotta egészen elbájosította fekete ő felségét, reá ült, hogy jobban hallja s azóta szüntelenül verkliztet magának. Ez örömhíre számos angol verklis kivantórolni készült — Zulu földre, hol a műkedvelő zuluk közt jobb pártolást remélnék találni, mint ködös hazájukban.

\* **A telefon használata még vallásos czélokra is kezd meghonosulni — Amerikában.** Így olvassuk egy istenfélő yankeeről, hogy bekapcsolva telefonját a temploméval, felöltötte házi köntösét, lábait papucsban amerikaiasan az asztalon keresztbe rakva, egyik kezével a szőcsöt füléhez, másikkal szivarját ajkához illesztve áhítatos kényelemmel hallgatta végig a predikációt.

\* **Mégis csak jó a dohány.** Algirban nem rég egy fiatal leány szögöz által megfulladt. Mindenki halottnak hitte s teljesen lehetetlen volt a lélegzést ismét előidézni nála. Az orvos végre azon gondolatra jutott, hogy pipafüstöt bocsát a leány torkába s ime! a leány feléledt tőle. A füst nemcsak a torkon ment át, hanem az orrlyukakra is ingerlő hatást gyakorolt, s ez által előidézte a lélegzést. A sokat rágalmozott dohányfüst tehát már emberéletet is mentett meg, s nem lehetetlen, hogy jövőben kitűnő gyógyszernek fogják tartani.

\* **A boldogság fokozatai.** Egy középkori könyv a boldogság fokozatait ilyképen állapítja meg: „Ha egy napra akarsz boldog lenni, borolvasztal meg magadat; ha egy hétre, akkor menj lakodalmi vendégségre; ha egy hónapra, akkor végy szép paripát; ha egy fél évre, akkor építs magadnak szép házat; ha egy egész évre, akkor végy csinos fiatal fe-

leséget, ha pedig egész életeden át boldog akarsz lenni, akkor — légy mértékletes.”

\* **A hetes szám.** A hetes szám nevezetes az emberiség történetében. A régiék 7 bolygót számláltak, 7 alapszint és izlésnemet, 7 különböző szagot, 7 világsodát, 7 bölcset, a circusjátékok 7 nemét különböztették meg. Trója meghódítása 7 vezérre volt bízva, Spártaiban Lyburg törvénye s rendeleténél fogva a gyermekek 7 éves korukig maradtak a szülői háznál, egy héten majdnem minden népek 7 napot számláltak. A zenében 7 hangot ismerünk, sokáig csak 7 féle fémtest ismertek a tudósok. Az imádat, cultus tekintetében a pogányoknál a hetes szám nevezetes volt, a szentírásban igen sokszor fordul a hetes szám elő, a hébereknél szent számnak tekintették, 7 templomi tanu, 7 gyertyatartó, 7 lámpa, 7 csillag, 7 pecsét, 7 angyal, 7 trombita, 7 aegyptomi csapás, 7 sarkányfej stb. volt. A róm. kath. egyházban 7 bűnbánati szoltár van, 7 menyeei öröm, a szent szűz 7 fájdalma, a szent lélek 7 adománya, a 7 szentség, a 7 halálos bűn stb.

\* **A bajusz eredete.** Spanyolországban a bajusz eredetéről következő monda van elterjedve: „Midőn a mórok Spanyolországot előzönlöttek, a keresztények olyannyira összevegyültek a muzulmán fajjal, hogy alig tudták magukat egymástól megkülönböztetni. Minthogy így a keresztény-faj veszélyeztetve volt, valami jelt kellett a keresztényeknek kigondolniok, melyről magukat első tekintetre felismerjék, és ez által egymáson segíthessenek. Ez okból orruk alatt egy vízszintesen fekvő szörvonalat, melyből a bajusz lett, az ajak alatt pedig egy függőleges szörbokrétát növesztettek, mely a bajusszal együtt kereszt-alakot képezett, és így a bajusz a szabadság és testvérség jelképévé lön, melyet csakhamar a harc és egyház férfiai is elfogadtak.”

\* **Mormonok Ausztria-Magyarországban.** Amerikának azt a profétáimádó vallásfelekezetét, mely a többnejeséget is megengedik, most már nálunk is kezdik terjesztetni. Ügynökök utaznak szerteszét a monarchiában, hogy proselytákat szerezzenek a vallás tanáinak. Az Egyesült-Államok bécsi képviselője értesülve az ügynökök működéséről, megkérte az osztrák kormányt, hogy ellenük, mivel az amerikai törvény is bűnösnek mondta ki a többnejeséget, minden törvényes eszközt alkalmazásba vegyen. Ausztria kerületi főnökei már bocsátottak is ki ily értelmű felhívásokat, illetve rendeleteket, melyben óva intik a lakosságot attól, hogy az ügynökök csábításaira hallgatva, talán még ki is vándoroljanak Utahba mormonizahivónak, vagy itthon fogadják el tanácsait s legyenek több-nejűek — vallásosságól.

\* **Az első kocsi Montenegróban.** Mint a „Glász Crnogorca” nevű montenegrói hivatalos lapbeszéli, 1879. évi nov. 13-án került az első kocsi Cetinjébe. Az a kocsi az, melyet Miklós fejedelemnek az osztrák császár ajándékozott, s mely eddig Kattaróban vesztegelt, mivel a Nyegustól Cetinjéig vezető uton mindez ideig nem lehetett elszállítani. „A mióta sziklahegyeink állanak, jegyzi meg az említett lap, még eddig aligha láttak kocsit ezen a vidéken.” A négykereű csoda különben nem kis bámulatot keltett a montenegrói fővárosban, s fiatalja-öregje összeröfönt annak megtekintésére.

\* **Papucs kormány alatt nyögött a jó bécsi sógor,** s kivált a költségvetés nagyon vékonyan csöpögtet drága életpárja Wertheim kasszájából. De hát mire való a híres bécsi találékonyosság?.. Megszólít egy hordárt. Hejh atyafi, ismer-e engemet? Igen ismerem uram. Tudja hol lakom? hogy ne tudnám. Na jó, hát fogja ezt a macskát, vigye hozzánk, mondja hogy találta, erre megkapja a 10 frt jutalmidit feleségemtől, nekem visszahoz belőle 8-at magának esik 2. Hanem okosan ám, aztán majd paklizunk máskor is.

\* **Méregkeverő asszonyok.** Lapunkban is említve volt nem rég, hogy Közégek vidékén több asszonyt elfogtak a miatt, hogy férjeiket megmérgezték. A „Zalai Közlöny” most ez ügyben a következő részleteket közli: Az 1879. évi nov. 16-án napfényre hozott mérgezési eset napról-napra nagyobb mérvet ölt, minek következménye az, hogy a Szerdahely, Dorozslo, Czak és egyéb községbeli polgárok mind felbőszültek, dolgozni egy sem akar, hanem desperatiójukban valamennyi — mind iszik, a nők pedig karjaikat össze-téve ögyelegnek az utcákon, várva, hogy Közégről a foglár most már melyiket kíséri be közülök, minthogy az eddig bekísért nők száma már elérte az egy tucatot. — Ugyanis eddig nyolcz mérgezési eset és vagy 15 magzatelhajtás konstaltáltott. Ezzel azonban még koránt sincs ennek vége, a többi ilyes számtalan esetet még a törvényszékeknek lesz főladata napfényre hozni. A mérgezéses arzenikummal történetek, a melyet részint pogácska gyurma, részint borba és kávéba töltve adták a tulvilágra küldendő szegény férfiaknak. A hajmeresztő gaztett az egész vidéket a legnagyobb izgatottságban tartja. Az említett községekből szokták az ott lakó asszonyok a közögi és szombathelyi hetivásárokat tettel, turfóval, vajjal, baromfival, málnával, eperrel, stb. elárasz-tani, az előfordult mérgezés óta azonban mindenki óvakodik tőlük bármit is bevásárolni s így a főbb pénzforrások ez által természetesen jó darab időre fónnakadt. Mindeh járul meg az is, hogy Közégváros kapitánya, Schneider Nándor, nyolczezer frt árpapénzt elikkasztott, kinek befogatására 1879. évi decz. 1-én érkezett meg a rendelet, mit azonban eszközlöni azért lehetetlen, mivel a börtönök telvék a méregkeverő nőkkel.

**\* Mulatságos pör.** Egy igen kedélyes pör foglalkoztatja jelenleg Páris közvéleményét. A pör a múlt napokban került tárgyalás alá. A beporított após, Brimont gróf, valamint a panaszló gyanánt fellépő Laizer marquis a párisi főrangú világ legelőkelőbb köreikhez tartoznak. A köztük fölmerült viszály oka a következő: Laizer marquis pár év előtt Brimont gróf egyik leányát vette nőül, kívül háromszázötvenezer frankot kapott, mint hozományt. Ezenfelül Brimont gróf oly szíves volt, vejenek, ki egy millió franknyi vagyonnal bír és több ház tulajdonosa, egy Passyban fekvő elegáns lakást is berendezni. Itt éltek atya, leány és vő egész esztendőn keresztül idylli békében és paradicsomi egyszerűségben. Az öreg emberek azonban gyakran bémulatosak és a vők nem mindig szeretetreméltók. Idővel tehát a barátságos viszony Brimont gróf és a fiatal marquis közt kezdett zavarodni; pöröltek és élceltek, csufolták és boszantották egymást, és a dal vége az lett, hogy az após fölmon-

dott vejenek és fölhitva, hogy hagyja el a passy-i békés lakot. A marquis azonban egész hidegvérűen kijelenté, hogy, mert az a lakás neki teljes kényelmet nyújt és semmi kifogása sincs ellene, ő nem talál indokot a maga részéről; mely a lakásváltására indítaná. S az öreg Brimont gróf? Erőszakkal nem óhajtott a vejét kidobni már csak leánya iránti tekintetből sem; de a jó szó nem használt, s így Brimont gróf maga utazott el birtokaira és ott töltötte az egész nyarat, elgondolkodva a vők haszontalansága és különösen az ő vejenek szemtelensége fölött. A tél beálltával Brimont gróf visszatért Párisba, de nem szállott meg lakásába, hanem egy vendéglőbe. Csakhamar elbeszélte neki, hogy veje, mint azelőtt, egész kényelemmel lakja az ő palotáját és rendelkezik, mint annak jogos ura. Ez sok volt az öregnek. El is határozta, valamely módon végezni vejevel. Laizer marquis pedig ezalatt nagy ünnepélyt rendezett, melyet a passy-i palotában akart megülni. A fiatal mar-

quis szét is küldte a meghívókat és az intézkedéseket is megtette. A rendezendő ünnepély délelőttjén fölállítottak a dusan megterhelt és drága gyémántokkal megrakott asztalok. A marquis nevével kikocsizott, hogy a vendégek részére meglepetésül pár ajándékot szerezzen be. Távollétüket Brimont gróf ügyesen fölhasználta. Azonnal megjelent a palotában és látszólag a fiatalok nevében rendeleteket adott ki a cselédeknek, melyek folytan azoknak ide-oda kellett szétszaladgálni. Midőn a teljes cselédséget eltávolította, a kaputól előkérte a palota kulcsait, elzárta minden ajtót és becsukta a kaput is. Elképzelhető Laizer marquis és neje meglepetése, mikor hazatérve nem nyertek be bocsátást. A legfurcsább jelenetek voltak azonban azok, mikor a vendégek közül számosan, kiket a cselédség távolléte miatt értesíteni nem lehetett, megjelentek és bálí öltözékben állodogálva a palota előtt, lármáztak, kopogtattak, csengettek, de a különben vendégszerető ház kapuja azért zárva maradt. Másnap reggel a

marquist különben egy igen szeretetreméltó, bár gunyos levelben értesíté a gróf, hogy összes butorait s értékeit egy rakatárban helyezte el, a honnan elvitetheti. Laizer marquis felelete tszéki megidézés volt Brimont gróf részére. A marquis ugyanis követeli, hogy át lépesse meg egyszer apósa házának kuszóbet, meggyőződést szerzendő, vajjon nem maradt-e hátra őt illő tárgy. E jogot az első bíróság megadta a marquisnak. Az öreg gróf fölébbzett, de másodfokban is a marquis joga nyert elismerést. Laizer marquisnak tehát joga van még egyszer bejárhatni apósa kastélyának termeit, a mi némileg talán elégtétel az ő részére.

#### Szerkesztői nyiltposta.

Elleméry Gyula urnak. — Térésüke miatt kimaradt; jövő számunkban hozzuk. Kérjük más irányban is működését.

## H I R D E T É S E K.

10474. sz. tkvi 1879.

(3-32)

### II. árverési hirdetmény.

A n.-becskereki e. f. kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint Issekutz Antal végrehajtható, Schuvacszy Mácza és társai végrehajtást szenvedő elleni 716 frt tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében, Schuvacszy Mácza és Maxa hazánál lefoglalt két 25 frtra becsült barna ló és egy 10 frtra becsült régi kocsi, valamint a hagyatéki háznál lefoglalt két 30 frtra becsült fák ló, egy 15 frtra becsült barna ló, egy 10 frtra becsült régi kocsi, egy 6 frtra becsült hibás vaskézből álló ingóságok, az ingatlanokra kitűzött árverés határidejében, az ingatlanok előtt becsáron alul is, azonnali készpénzbeni fizetés iránt; továbbá a szerb-íttebei 375. sz. tjkönyvben A. I. (707-708) részlet-361. összeirási számok alatt foglalt ház, tartozékai 504 □-ölnyi épülethely, udvar és kertnek 150 frtra becsült feléből, az ugyanott (1385-1386) 1844., 2302., 2756., 3344., 3799., 4251. és 4572. részlet-számok alatt foglalt negyed urb. teleknek 1135 frtra becsült feléből, az ugyanott 4867/298. részlet-szám alatt foglalt 286 □-ölnyi pót-kertnek 12 ft. 50 kr. becsült feléből — és az ugyanott 5325/204. r.-sz. alatt foglalt 200 □-ölnyi kenderföldnek 12 ft. 50 krra becsült feléből álló ingatlan az 1880. évi január 16-ik napján, délelőtti 10 órakor, mint második határidőben Szerb-íttebe községében meg tartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt eladni fog, ugy mint:

1-szor. Kikiáltási ár a fennebb kitett becsárak, melyeken alul az árverésre kitűzött birtokok a második árveréskor is fognak eladattni.

2-szor. Árverezni kívánók, végrehajtható kivételével, tartoznak az ingatlanok becsárának 10%, vagyis 15 frtot illetőleg 113 frt 50 kr., 1 frt 25 kr. és ismét 1 ft. 25 kr. készpénzben, vagy ovadékképes papír vagy takarékpénztári könyvekben, melyek a megajánlott vételár első részletének lefizetésekor kiváltandók a kiküldött kezéhez letenni.

3-szor. Vevő köteles a vételárt két egyenlő részletben, és pedig: az első részletet az árverés jogerőre emelkedésétől számított tizenöt nap alatt, a második részletet ugyanazon naptól számított három hónap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 8% kamatokkal együtt ezen kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál előre készített utalvány alapján a nagybecskereki m. kir. adó-, mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

4-szer. Vevő köteles az épületeket a birtokba lépés napjával tűzkár ellen biztosítani.

5-szor. Az árverés után azonnal vevő a megvett ingatlan birtokába lép, ennélfogva a megvett ingatlan haszna és terhei ez időtől őt illetik.

6-szor. A tulajdonjog bekebelezése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból eszközöltetni.

Az átruházási költségek vevőt terhelik.

7-szer. A mennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tette, a megvett ingatlan az érdekeltek bármelyikének kérelmére, a prts. 459. §-a értelmében vevő vaszélyére és költségére, bánatpénzének elvesztése mellett, újabb árverés alá bocsátatni és csupán egy határidőnek kitűzése mellett az előbbi becsáron alul is eladattni fog.

Kelt a n.-becskereki e. f. kir. tszék telekkönyvi osztályának, 1879. évi december 20-án tartott üléséből.

5082. sz. k. i. 1879. Pályázat.

(1-32)

Az öregfalvi üresedésben lévő községjegyzői állomás betöltése végett a szabályzat ezennel kiiratik, ezen állomással a következő fizetés és illetmények vannak összeköve:

1. készpénz	160 ft.
2. iroda átalány	20 „
3. uti „	20 „
4. örlési „	20 „
5. 800 kéve kukoricaszár helyett	30 „
6. 50 p. m. tiszta búza.	
7. 30 p. m. kukoricza szemben.	
8. két öl kemény tűzi fa.	
9. 4 öl szalma és szabad lakás kertel.	

Magány munkálatok a községi alapszabályok szerint díjaztatnak.

Pályázni szándékozik, kik a hivatalos magyar nyelven kívül a román nyelvet tökéletesen bírják, felhívattak, hogy törvényszabta módon felszerelt folyamodványait 1880. évi január 20-án mint a választást megelőző napig ezen szolgabíróshoz benyujtsák.

Kelt Csenyén, 1879. évi december 22-én.

Dellimanics Imre, szolgabíró.

9209. sz. 1879. Pályázat.

(6-3.1)

Dolova községben a segédjegyzői állomás választás utján az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. §. értelmében betöltendő levén, a választásra határidőül 1880. évi január 29-én reggeli 10 óraja tűzött ki; ezen állomással egybekötött fizetés havonkénti 30 ft. és 5 ft. lakbér átlány; pályázni kívánók erkölcsi és Torontálmegyében letett jegyzői szigorlatról szóló bizonylataikat, valamint annak igazolását, hogy magyar, német és szerb nyelvet írásban és beszédben bírják, pályázati folyamodványaikhoz csatolni és azt a választást megelőzőleg három nappal előbb előírt szolgabírósnál benyujtani felhívattak.

Kelt a pancsovai szolgabírósnál, 1879. évi december 28-án.

Radosavljevic, szolgabíró.

### Meghívás.

(4-2.2)

## A n.-becskereki casinótársulatnak közgyűlésére.

A közgyűlés 1880. évi január 11-én a társulat nagy termében d. e. 10 órakor kezdődik.

### Tárgyai:

1. Elnöki jelentés.
2. Pénztárnoki jelentés.
3. A számvizsgáló küldöttség jelentése, és a felmentvény megadása.
4. A tisztikar visszalépése.
5. Tisztújítás.
6. Az 1880. évi költségvetés tárgyalása.
7. A társulat könyvtárának és egyéb vagyonának leltározását célzó intézkedés.
8. Egy, az alapszabályok helyesebb szövegezésére vonatkozó indítvány.
9. Netalan fölmerülő indítványok, s ezeknek ha szükséges azonnal tárgyalása.

Kelt Nagy-Becskereken, 1879. évi december hó 28-án

a választmány megbízásából:

Dr. Plechl Szilárd, társulati elnök.

## Man höre, sehe und staune!

Die von einer Concur-Masse einer jüngst fallit gewordenen grossen Britanniasilber-Fabrik übernommenen Britanniasilberwaaren, welche sogar mit dem Fabrikszeichen: „echt Britannia“ versehen sind, werden um jeden Preis, oder besser gesagt, gratis abgegeben. Gegen Einsendung des Betrages oder auch gegen Nachnahme von fl. 6.70 erhält Jedermann folgende Gegenstände um den vierten Theil des realen Werthes, u. z.:

- Stück 6 vorzüglich gute Tafelmesser, Britanniasilber-Heft mit echt englischer Klinge;
- 6 feinste Gabeln, Britanniasilber aus einem Stück;
- 6 feinste Britanniasilber-Speiseloßel massiv;
- 6 „ „ Kaffeeloßel, bester Qualität;
- 6 feinste Britanniasilber-Messlerleger, bester Qualität;
- 1 feinst massiver Britanniasilber-Suppen-schöpfer;
- 1 feinst. mass. Britanniasilber-Milchschöpfer;
- 6 englische Victoria-Tassen, feinst ciselirt;
- 2 effectvolle Tafel-Salonleuchter;
- 1 Britanniasilber-Salon-Tischglocke mit Silberton;
- 1 Britanniasilber-Brodkorb.

Alle 42 Gegenstände sind aus dem feinsten gediegensten Britanniasilber angefertigt, welches das einzige Metall ist, das ewig weiss bleibt und vom echten Silber selbst nach 25-jährigem Gebrauche nicht zu unterscheiden ist, wofür garantirt wird. Als Beweis, dass meine Annonce auf

### keinem Schwindel

beruht, verpflichte ich mich hiemit öffentlich, wenn die Waare nicht convenirt, dieselbe ohne jeden Anstand zurückzunehmen. Ich verweise auf die in Menge zugekommenen Dankschreiben, welche successive zu veröffentlichen mir erlauben werde.

Wer daher eine gute und solide Waare und keinen Schund für sein Geld bekommen will, wende sich nur an

L. NELKEN, Britanniasilber-Agentur, Wien, VI., Mariahilferstrasse 45.

Wegen riesigen Abganges obiger Garnituren ist schnellste Bestellung angezeigt.

### Eingelaufene Dankschreiben u. Nachbestellungen:

Marie Fürstin Auersperg in Niederstatten, Württemberg; Fabricier. k. k. General in Raab; J. Babe, k. k. Finanzwach-Oberaufseher in Sebastianberg; Josef Sattler, k. k. Adjunkt in Eger; Joh. Kirchberger, Hörer der k. k. Gewerbeschule in Salzburg; Gerard Lerch, Pfarrer in Haczow; Imre Molnár, k. ung. Notar in Gr-Becskerek; Josef Neudecker, Bildhauer in Gmunden; Demeter Kojits, Arad; Josef Schoderböck, in Kainisch etc. etc.

Alle von anderen Firmen annoncirten Bestücke sind Nachahmungen.

(5-3.1)

5082. sz. k. i. 1879. Pályázat.

(2-3.2)

Az üresedésbe lévő Ujvár községi jegyzői állomás betöltése végett a pályázat ezennel kiiratik.

Ezen állomással e következő fizetés és illetmények vannak összeköve:

- a) szabad lakás kertel,
- b) készpénz . . . . . 400 ft.,
- c) iroda átalány . . . . . 20 „
- d) uti „ . . . . . 20 „

magán munkálatok a községi alapszabályok szerint díjaztatnak.

Pályázni szándékozik felhívattak, miszerint törvényszabta módon felszerelt folyamodványait 1880. évi január 20-án mint a választást megelőző napig ezen szolgabíróshoz benyujtsák.

Kelt Csenyén, 1879. évi december 23-án.

Dellimanics Imre, szolgabíró.

## „THE GRESHAM“

élelbiztosító - társaság Londonban.

Magyarországi fiók: Ausztriai fiók:  
Bpest, Fer.-József-tér 5. Bécs, Opernring 8.

A társaság vagyona . . . . . fros 62.319,848—  
Évi bevétel biztosítások és kamatból 1878. évi június 30-án . . . . . fros 13.050,747-15  
Kifizetések biztosítási és járadéki szerződések s visszavásárlások stb. után, a társaság fenntállása óta (1848) több mint . . . . . fros 86.000,000—  
A legutóbbi tizenkét hónapos üzleti idő alatt a társaságnál . . . . . fros 54.736,050—  
értékig nyujtattak be ajánlatok, misztal a legutóbbi 25 év alatt benyujtott ajánlatok összértéke több mint . . . . . fros 899.457,175—  
értékre megy. — Tervezetek s minden közlelbeli felvilágosítások az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb városában az ügynök urak s a magyar és osztrák fiókok által adattak. (140-12.6)

## Dr. HANDLER MÓR,

orvos és sebésztudor, szülész és szemész, gyógyít gyökeresen fényes s tartós siker biztosítása mellett mindennemű

### titkos betegségeket

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, u. m.: az **ingerlékeny gyengeséget**, az **ondófolást**, különösen a

### tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt),

2) **hugycsőfolyásokat** (még idülteket is), a **nemzörészek bujakóros fekélyeit** és **másodrendű bujakórt** minden alakjában és elcsúfításában;

3) **hugycsőszűkítéseket**;

4) friss idült nyálfolyásokat **nőknel**, az ugynevezett **fehérfolyást**, és az onnan eredő

### magtalanságot;

5) **börkiütéseket**;

6) a **hugyhólyag betegségeit** és mindennemű **vizelési nehézségeket**.

**Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7 órától 8-ig.**

Lakik: PESTEN, belváros, kigyó-utca 1. szám, kigyó- és városház-utca sarkán, (Rottenbiller-féle házban) I-ső em., bemenet a lépcsőn.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik, és a gyógyszernek megküldetnek.

**Galandféreg (Pántlika-giliszta)**

6 óra alatt kihajtatik. (7-1)